

нистерския съвет. Получава статут на държавна агенция - относително нисък ранг, несъответстващ на законовите му функции по цялостната координация и контрол на статистическата информационна дейност, извършвана в страната.

Понижаването на статута на НСИ и подчиняването му непосредствено на Министерския съвет не би могло да се счита за положителен факт. Трудно ми е да споделям изразяваното публично мнение, че тази промяна спрямо Закона за статистиката от 1991 г. "намалявала възможната опасност от политическо и административно влияние и евентуален натиск и намеса на управляващите органи в дейността на НСИ" (Цветков, 2004 г.). Напротив, историческият опит у нас и в чужбина показва, че така винаги съществуват рискове от неоправдано вмешателство в дейността на държавното статистическо учреждение. Особено когато статистическата информация се използва за управленски или други административни цели. За управляващите във всяка страна съвсем не е безразлично например какъв е годишният темп на нарастване на brutния вътрешен продукт, какво е равнището на инфлация, какъв е бюджетният дефицит или държавният дълг. И едва ли липсват изкушения за определен натиск с различни средства от административните власти за получаване и огласяване на "правилните" оценки за величината на подобни показатели. А изпълнителната власт (в лицето на Министерския съвет) разполага с по-широк спектър от механизми за преки въздействия върху статистическото ведомство отколкото Парламентът. В това отношение могат да се посочат някои примери от практиката на Люксембург и Великобритания (The Organization of Statistics in the 12 Member States of European Community: A Comparative Study, Eurostat).

През 1985 г. правителството на Люксембург упражнява натиск върху държавната статистика (STATEC) за промяна на методологията за изчисляване и оценка на инфлацията с предвидими и опасни последици: 1) нарушаване сравнимостта на дадения показател в динамичен аспект и 2) опит за заблуда на обществото, като инфлацията се представя за по-ниска от действителната. Опитът не успява благодарение на експертите статистици, на които е осигурена независимост и право на контрол върху методологичните аспекти на статистическите изследвания.

Аналогични са случаите и със статистиката на Великобритания (BSO). Там през 1979 г. правителството на М. Тачър намалява преките за сметка на косвените данъци. Следва повишение на индекса на цените. Вероятно за да остане това незабелязано от обществеността, правителството изисква да се промени начинът на изчисляване на този индекс. Опитът отново не успява благодарение на професионалната независимост и високия ранг (статус) на британската статистическа институция. Този нов начин на изчисляване на